

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr. 12 - 1626 / 161
10 - 12 - 2021 г./v.

Врз основа на член 22 став 1 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен Весник на Република Македонија“ број 12/2019) и член 40 став 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформен по сопствена иницијатива, Државната комисија за спречување на корупцијата (ДКСК) на 55 -та седница одржана на ден 16.11.2021 година ја донесе следнава

Одлука

Постапката по предметот број 12 - 1626/1 од 19.04.2021 година, оформен по сопствена иницијатива на ДКСК, СЕ ЗАПИРА.

ДКСК постапувајќи согласно одредбите на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и од утврдената фактичка состојба за предметниот случај усвојува препораки за надминување на констатираните ризици и неправилности од предметната област.

До Државниот завод за ревизија, Министерството за правда и Агенцијата за млади и спорт, да се достават препораките произлезени од надлежното постапување на ДКСК.

Предметот со број 12-1626/1 од 19.04.2021 година да се затвори и архивира.

Одлуката во деперсонализирана форма, да се објави на веб страницата на Државната комисија во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Предметот со број 12 - 1626/1 од 19.04.2021 е оформен по сопствена иницијатива на ДКСК, по заклучок на состанок на колегиум одржан на ден 19.04.2021 година, а по допрен глас во врска со наводи за сомнеки за злоупотреба при издавање и користење на ваучери на националаните спортски федерации, спортски клубови, спортсти и други правни лица, како и за сомневање за незаконски дејствија преземени од лица вклучени во реализација на доделување на ваучери во спорот.

Постапувајќи по предметот, а со цел да се провери транспарентноста, отчетноста и контролата над доделувањето и користењето на средствата од даночното ослободување по Законот за данокот на добивка, ДКСК побара информации и податоци од Агенцијата за млади и спорт (АМС) и Националните спортски федерации по однос на доделените ваучери и утврдените обврски од Законот за спорт.

При разгледувањето на предметот, од добиените одговори но и од увидот на самата доставена документација, констатирано е следново:

- Директорот на АМС нема пропишано форма и содржина на Извештаите за Националните спортски федерации и правните лица кои имаат решение за вршење дејност спорт како корисници на средства од даночното ослободување во кои треба да прикажат колку средства примиле за претходната година, од кого примиле средства по оваа основа и за кои намени се истите потрошени, како и формата и содржината на извештаите на сите спортски клубови и активни спортсти корисници на средства од даночното ослободување, што е законска обврска согласно член 14-е од Законот за спорт.

- Од доставените одговори на Националните спортски федерации може да се увиди дека извештајноста во услови на немање на унифициран образец се сведува на волунтаризам во известувањето во однос на формата, а прикажаните податоци се нејасни и недоволни.

Адреса: ул. Пресвета Богородица број 3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија

Adresa: rr. Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonisë së Veriut

email: contact@dksk.org.mk

тел/tel: +389 2 3248 930

<https://www.dksk.mk>

- АМС нема изречено прекршочни глоби согласно член 7б-а од Законот за спорт во однос на непостапувањето согласно со член 14-е став 1, 2 и 3 од Законот за спорт.

- Финансирањето на корисниците односно на субјектите од дејноста спорт преку т.н. систем на ваучери, а во ситуација кога нема формално изготвени унифицирани обрасци за Извештаи согласно член 14-е од Законот за спорт резултира во очигледна практика на нетранспарентност и неотчетност во извештајноста на најголемиот број на корисници на средствата од даночното ослободување по Законот за данокот на добивка. Тоа создава можност, иако за ова постои забрана во Законот дека средствата не смеат по било кој основ да се враќаат кај трговското друштво што учествувало во финансирањето, сепак во практиката дел од средствата да бидат вратени. Иако за незаконско користење на средствата од ваучерите согласно член 14-ѓ став 3 од Законот за спорт е утврдена одговорност согласно со одредбите од Кривичниот законик, во ситуација кога постои неотчетност и немање редовна годишна контрола како што е предвидено со законот, создава реален ризик дека може да постои договорање, директно или преку посредници, меѓу имателот на ваучерот и даночниот обврзник што го остварува правото на даночно ослободување, односно што ги дава средствата и на тој начин му се намалува пресметаниот данок на добивка за износот на донирани средства, во смисла дел од средствата што ги дава (донира) да му бидат вратени назад.

- Во АМС има само двајца инспектори кои треба да извршат контрола за наменското користење на средствата најмалку еднаш годишно. Очигледно АМС не ја исполнува оваа законска обврска бидејќи нема капацитет за спроведување на таква контрола.

- Не се следи активноста на федерациите преку пристап на нивните веб страни.

- Не е воспоставен информатички спортски систем на АМС согласно член 68 од Законот, за кој директорот на АМС донесува правилник за организирање, водење и управување на истиот.

- Отсуство на транспарентност и отчетност во работењето од страна на АМС, што наметнува потреба да се пропише формата и содржината на извештајот на Агенцијата за млади и спорт за користење на ваучери и други средства од кои се финансира спортот, а кој извештај ќе се доставува до Владата и Министерството за финансии.

- Новото законско решение со кое Централната комисија за евалуација на предлог - листата, се избира на предлог на Владата на РСМ без при тоа да бидат наведени критериуми за тоа кој може да биде член на оваа комисија, создава ризик од политичко влијание при изборот на составот на комисијата, а преку тоа и при доделувањето на ваучерите.

Од страна на ДКСК, по однос на предметниот случај изготвена е Анализа на извештаите на националните спортски федерации доставени до АМС, а од која произлегува дека:

- повеќето извештаи се формално правени;

- 90% од средствата се користени за плати, хонорари, договор за дело;

- средствата потрошени по основ на плати не се контролираат, бидејќи спортските клубови не доставиле до АМС Правилник за плати, надоместоци и бонуси на спортисти;

- не се знае кои се корисници на тие средства и за кои извршени работни задачи и обврски се потрошени;

- федерациите, иако за тоа постои законска обврска, до АМС не доставуваат извештај најдоцна до 15 март наредната година, за тоа колку средства примиле во претходната година, од кого примиле средства по оваа основа, и за кои намени се истите потрошени;

- повеќе од 70% од Националните спортски федерации и правни субјекти кои користеле ваучер не го објавиле Извештајот на својата веб страница во периодот од 15 март до 15 јуни;

- во отсуство на Правилник со кој ќе се пропишува формата и содржината на извештаите, кои федерациите, клубовите, спортистите ги доставуваат до АМС, извештаите не може да се користат за анализи за наменско користење, планирање на активности и долгогодишно стратешко планирање за поддршка на спортот;

- исклучоци се неколку федерации кои имале сериозен пристап во изготвувањето на извештајот и прикажуваат целосни информации и изводи од финансиски документи и корисници на тие средства;

- во член 14-д од Законот за спортот, предвидено е за кои намени корисниците на средствата од даночното поттикнување, може ги користат добиените средства од ваучерите;

-согласно член 14-г, став 10 од Законот за спортот пред да биде изменет во 2019 година, Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот формира Централна комисија за евалуација на предлог - листата, за период од четири години, која се состои од претседател, и тоа претседателот и двајца членови се избираат од органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот и по еден член од Националните спортски федерации од екипни и од индивидуални спортови. Со донесување на Закон за изменување на Законот за спортот (Сл. Весник на РСМ бр.244/19), наведениот член се менува и гласи: „Органот на државната управа надлежен за работите од областа на спортот формира Централна комисија за евалуација на предлог - листата (во натамошниот текст: Централната комисија), за период од четири години, која се состои од претседател и шест члена по предлог на Владата на Република Северна Македонија“.

Од доставените информации и документи во однос на работењето на Централната комисија, може да се заклучи дека постојат записници со дневен ред на седниците за евалуација на предлог листите за доделување на спортски ваучери, односно евалуација на барањата, утврдување на ранг листи на Националните федерации, клубови, спортисти и други правни субјекти, и прераспределба и рангирање на екипни или индивидуални олимписки спортови, но при тоа нема прилози како е спроведена постапката за рангирање и доделување на средства за ваучери, што укажува на целосна затвореност на системот на рангирање и определување на висина на износот на ваучерите.

Заради надминување на констатираните ризици и слабости кои постојат во системот на финансирање на Националните спортски федерации преку користење на ваучери и воспоставување на поефикасен систем на финансирање, а раководејќи се од јавниот интерес, владеење на правото и спречување на корупцијата, Државната комисија усвои препораки кои ќе ги достави до:

1) Државниот завод за ревизија, да изврши финансиска ревизија на Агенцијата за млади и спорт и продолжена ревизија на Националните спортски федерации што добиле најголем износ на средства за користењето на ваучери. Ревизијата да се предвиди во Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2022 година.

2) Агенцијата за млади и спорт за следново:

-Директорот на АМС, како што е предвидено во членот 14-е од Законот за спорт, да ја пропише формата и содржината на Извештаите за Националните спортски федерации и правните лица кои имаат решение за вршење дејност спорт како корисници на средства од даночното ослободување во кои треба да прикажат колку средства примиле за претходната година, од кого примиле средства по оваа основа и за кои намени се истите потрошени, како и формата и содржината на извештаите на сите спортски клубови и активни спортисти корисници на средства од даночното ослободување.

- Со цел транспарентност и отчетност на користењето односно трошењето на средствата од даночно ослободување, Директорот на АМС, да ја пропише и формата и содржината на извештајот на Агенцијата за млади и спорт за користење на ваучери и други средства од кои се финансира спортот, што ќе се доставува до Владата и Министерството за финансии.

-Директорот на АМС, согласно член 52 став 4 од Закон за организација и работа на органите на државна управа, да овласти други државни службеници од редот на вработените во Агенцијата, кои поседуваат лиценца, да вршат инспекција / надзор во однос на спроведување на законски решенија за доделувањето на ваучери - постапка, рангирање, извештаи и наменско користење на средствата.

3) Министерството за правда на РСМ и АМС:

- Да се преиспита системот на финансирање со користење на ваучери во насока на носење на законско решение со кое ќе се зајакнат критериумите за рангирање на корисниците на средствата и истите да се доделуваат со склучување на договор со АМС наместо преку ваучери, а врз основа на приложени план и програма за работа од страна на корисниците.

- Да се изврши соодветен инспекциски надзор над работењето на Централна комисија за евалуација на предлог-листата за последните две години.

- Да се преиспита законското решение во однос на изборот на членовите на Централна комисија за евалуација на предлог-листата.

ДКСК постапувајќи согласно одредбите на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и од утврдената фактичка состојба за предметниот случај одлучи како во диспозитивот на оваа одлука.

Изработил: Ј.Ц.
Одобрил: м-р В.Г., член на ДКСК

**ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА**
Претседател,
Билјана Ивановска